

Het circus [KBW 26]

In de tent van circus Lala zit een gat. Maar de directeur vindt het te duur om het te laten maken. Dat pikken de circusartiesten niet. In dit hilarische prentenboek dat aansluit bij de Kinderboekenweek lossen de dieren dat slim op. Kunnen jouw leerlingen ook creatieve oplossingen bedenken om een circustent te repareren?

De les sluit aan bij het thema van de Kinderboekenweek 2026 met het boek: Het luchtcircus van Kees de Boer.

Opdracht: Maak een collage van een gerepareerde circustent.

Doelen

- ◆ Met deze opdracht kun je aansluiten bij **kerndoel 1**: taal- en leesomgeving en taal in de leergebieden, **kerndoel 2**: begrijpen van, reflecteert op teksten, **kerndoel 8**: ervaring opdoen met literatuur, **kerndoel 34**: wederzijdse afhankelijkheid van mensen, **kerndoel 43**: veranderingen in het dagelijkse weer, **kerndoel 44**: soorten materiaal, relatie vorm en functie en **kerndoel 45**: gereedschappen.
- ◆ De leerling kan aangeven wat lichte, donkere en bonte kleuren zijn, herkent ze in afbeeldingen en kan ze gebruiken in een werkstuk.
- ◆ De leerling kan eenvoudige vormen uit stof knippen en vastplakken op een ondergrond.
- ◆ De leerling speelt met het materiaal om het op verschillende manieren te kunnen hanteren.

Materiaal

Je hebt nodig voor knippen/plakken stof:

- stof (assortiment, denk ook aan stof met patronen en linten)
- stevig papier of karton wit of gekleurd (voor de achtergrond)
- (stof)schaar
- (textiel)lijm

Je hebt nodig voor onderzoek:

- het materiaal van de werkwijze
- evt. oefenvellen

Bijzonderheden:

- Zorg voor voldoende restjes stof met patronen.
- Zorg ook voor saté prikkers (lang en kort) en stukjes draad die als tentstokken, haringen en scheerlijnen dienst kunnen doen.

En verder

Bijpassende boeken:

- Het luchtcircus – Kees de Boer
- Circus – Jet Banga
- Bij ons in het circus – Koos Meinderts

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Wat een bijzonder verhaal. Wie kan mij vertellen wat er aan de hand was met de circustent? [Er zat een gat in, er kwam water doorheen bij regen]. Hoe losten de dieren dat op?
 - Waarom gebruiken ze bij een circus een tent? [Een tent biedt bescherming tegen de regen, maar ook tegen de wind en de kou.
 - En wat zou nog een reden kunnen zijn? [En een tent is makkelijk te verplaatsen, omdat een circus rondreist].
 - Hier zie je een paar circustenten. Wat zijn de overeenkomsten? En wat zijn de verschillen? [Overeenkomsten: van textiel, felle kleuren, strepen, ruimte omvattende vorm (hol), scheerlijnen om de tent overeind te houden. Verschillen: soort kleur, vorm van de versiering (lijnen, driehoeken, sterren), grondvlak tent is rond of ovaal, 1 of 2 punten, spitse of stompe punt].
 - Hoe zijn deze circustenten versierd? [Met ruiten en stippen, met banen en sterren, met banen en zigzaglijnen, en natuurlijk met 2 of 3 felle kleuren].
 - Wat lijkt jou een goede manier om een lekke tent te repareren? Hoe deden de dieren uit het verhaal dat?
4. Vertel op een uitnodigende manier de opdracht.

Onderzoeken en uitvoeren

1. Ga tussen de leerlingen in zitten. Geef zelf de instructie uit het filmpje knippen/plakken stof.
2. Doe voor hoe je stof kunt knippen en vastplakken op een ondergrond. Terwijl de kleuters hun eigen werkstuk maken, probeer jij op je eigen ondergrond van alles uit. Ben enthousiast over je ontdekkingen en kijk welke kleuter de technische voorbeelden oppikt.
3. Laat de leerlingen zelf experimenteren. Zo onderzoeken ze al spelend de techniek en passen die toe op de opdracht.
4. Ze doen dat door gaatjes te maken in de stof en die op verschillende manieren te repareren. Zo ontdekken ze spelend hoe je stof kunt knippen en plakken.
5. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Ik zie dat je een gaatje hebt gemaakt in de stof. Stel dat dit het doek van de circustent is. Hoe zou je dit gaatje dan repareren?
 - Kun je nog een andere manier bedenken om het gat dicht te maken?
 - Ik zie dat je het lastig vindt om de stof te knippen. Zullen we het samen doen?
6. Nadat de leerlingen voldoende hebben geoefend met het materiaal, maken ze hun eigen circustent.
 - Welke kleursoort gebruik jij in je werkstuk? Wat wil je daarmee vertellen?

Evalueren

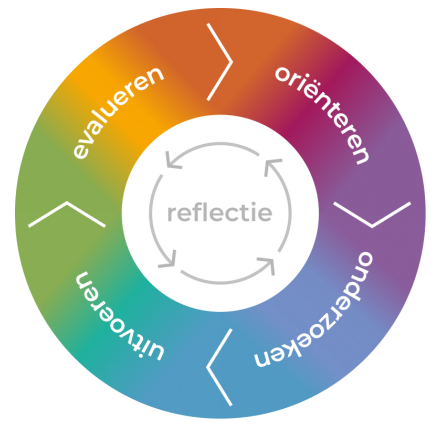
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Welke oplossingen zijn er bedacht voor een lekke circustent? Waaraan zie je dat?
In welke circustent zou jij wel een voorstelling willen zien? Vertel eens.
- ◆ Heeft iedereen dezelfde soort kleuren gebruikt?
Leg de werkstukken met dezelfde kleursoorten eens bij elkaar. Welke kleursoort is dat?
Wat voor sfeer of stemming krijgt het werk door de kleuren die zijn gebruikt?
- ◆ In welk werkstuk zie je veel recht geknipte lijnen? Hoe heeft de maker dat gedaan?
In welk werkstuk zie je rafelige randen?
Waar kun je de volgende keer op letten?
Wijs eens een werkstuk aan waarin je de lijm heel goed ziet zitten? Wie heeft een tip voor de volgende keer?
- ◆ Wat heb je ontdekt met het materiaal?
Wie heeft er nog iets anders ontdekt?

Spelen met lesfases en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

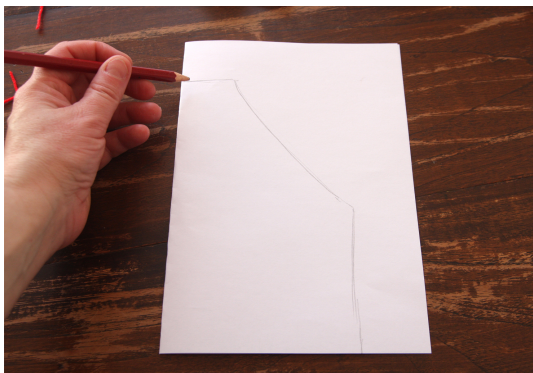

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- Knippen/plakken stof
- Knippen/plakken papier
- Teken- of schildertechniek

Bijlage: Circustent

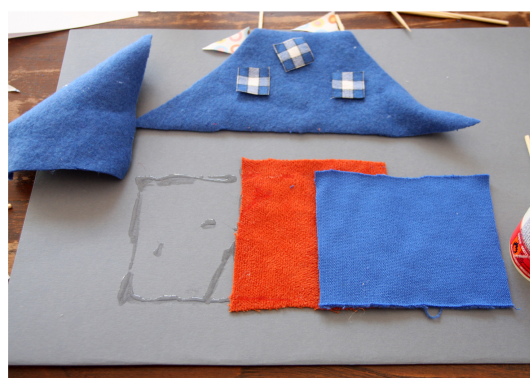
Leerlingen kunnen eventueel eerst de vorm op papier tekenen en uitknippen.

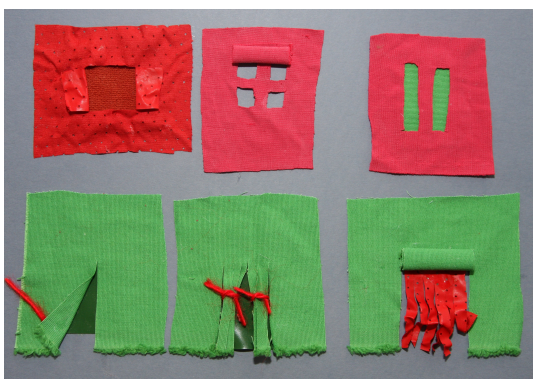
Het papier gebruiken ze om de vorm uit stof te knippen. Ze kunnen het papier ook met stift omtrekken op de stof en dan uitknippen.

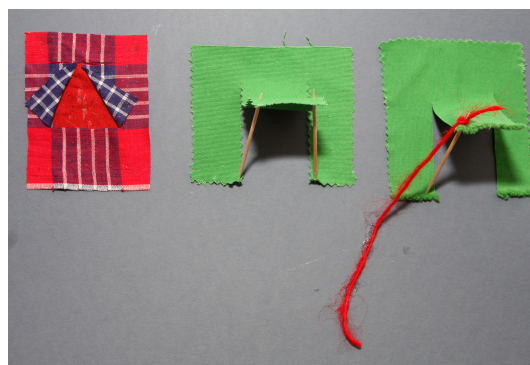
Zorg voor voldoende variatie aan stofjes met patronen.

Als de vormen geknipt zijn, kunnen ze alle stukjes stof op een ondergrond plakken.

Variaties voor het knippen van ramen en deuren.

Variaties voor het openzetten van luiken met stokjes.

